

Evenredigheid in de milieurechtspraak

Mr. M.J.H.M. Verhoeven

1

programma

- voorbereiding op Omgevingswet
- Evenredigheid in omgevingsrecht nu
- Evenredigheid in omgevingsrecht in 2024

2

2

Vorbereiding rechtspraak op Omgevingswet

- Opleiding
- Digitaal stelsel – behoefte rechtspraak
- Onteigening
- Geen piketpaaltjes of toch wel?

Evenredigheid algemeen

Harderwijk 2-2-2022 ECLI:NL:RVS:2022:285

- Geen Maxis Praxis
- Unierechtelijke evenredigheidstoets:
geschiktheid, noodzakelijkheid evenwichtigheid ofwel Doel (regeling) middelen (besluit) gevolgen
- 4:84 = 3:4 lid 2 (ECLI:NL:RVS:2021:2243)
- Toetsingsintensiteit in een glijdende schaal
Omvang beslisruimte, gewicht belangen
- Belastend/begunstigend?
- Contra legem? ECLI:NL:RVS:2023:772

Evenredigheid in het omgevingsrecht is ingewikkelder

Belastende en begunstigende beschikkingen

- Handhaving/intrekking
- Weigering
- Vergunningsvoorschrift/beperkend maatwerk
- Vergunning/begunstigend maatwerk

Meer partijen/belangen

- Vergunninghouder <—> buren / belangenclub
- Vergeten partijen
- Vergeten belangen ‘het milieu’ en ‘de natuur’?
- Schotten tussen activiteiten
- Beoordelingsruimte / beleidsruimte

5

5

De milieuactiviteit en de beoordelingsruimte

- ABRVS na 21 april 1998, M en R 1998,70 ‘zekere beoordelingsvrijheid’
- De achtergrond van de beoordelingsruimte
- De invulling van de beoordelingsruimte 2.14 Wabo, wet/AMVB/beleid/iets anders

Vb. blootstelling endotoxinen

ECLI:NL:RVS:2018:2395 Limburgse beoordeling

ECLI:NL:RVS:2020:1267 Brabantse beoordeling

Maar: voorzorg: ECLI:NL:RVS:2022:556 met ongelijke bewijslastverdeling

6

6

Goede RO en beslisruimte

- Zie ECLI:NL:RVS:2023:1136
- Beoordelingsruimte (sinds jaar en dag hetzelfde) Vb ECLI:NL:RVS:2023:1151
- Beleidsruimte- Belangenafweging
- Sinds vorig jaar (ECLI:NL:RVS:2022:2380):
“Hierbij kan aan de orde komen of de nadelige gevolgen van het besluit onevenredig zijn in verhouding tot de met de verlening van de omgevingsvergunning te dienen doelen.”

7

7

Weigering vergunning

Vb ruimtelijk spoor ECLI:NL:RBOBR:2022:571

Weigering is in beginsel belastend

- Waarom is het nodig om te weigeren, kan het op andere manier vs ‘de aanvrager bepaalt’?

Let op:

- zijn alle belangen in beeld?
- worden alle belangen behartigd?
- grondslag aanvraag
- alternatieven

8

8

Maatwerkvoorschrift: ECLI:NL:RBOBR:2023:361

- Belang bescherming milieu
- Evenredig (welke belangen spelen mee? Alleen belangen in het betreffende hokje?)

Zie ook: **ECLI:NL:RBGEL:2022:3888**

Oplegging legionella risico analyse
maatwerkvoorschrift onevenredig

9

9

23 juni 2022

Verlening vergunning: evenredigheid in de 'zekere beoordelingsruimte'

Een vergunning is begunstigend voor de een en
belastend voor de ander

Schotten in het toetsingskader (bijvoorbeeld
milieu/RO) ECLI:NL:RBOBR:2022:4211

Knelpunten:

- Witte vlekken, doet iedereen mee
- Beslissen op de grondslag aanvraag
- Bewijslastverdeling
- Toetsingsintensiteit

10

Handhaving

Concreet zicht op legalisatie is niet langer zaligmakend. ECLI:NL:RBGEL:2022:1585

Hoe ver strekt evenredigheid bij handhaven?

ECLI:NL:RVS:2022:2306

- Noodzakelijkheid: kan met een mindere last worden volstaan? ECLI:NL:RBOBR:2022:5754
- Evenwichtigheid en bewust overtreden

Na 1-1-2024

(B)OPA vergunning=Eenvoudig (beter) afwijken

Toetsen over de boeg van evenredigheid

- Geschiktheid 2.1, lid 3 en 4 Ow
- Noodzakelijkheid (paradigmawisseling vs participatie)
- Evenwichtigheid=Evenwichtige toedeling van functies aan locaties 4.2 en 5.21 Ow

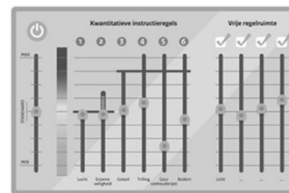
Ook hier: hoe om te gaan met grondslag aanvraag en alternatieven?

Bal ligt bij bevoegd gezag

Na 1-1-2024 milieu

- Vergunning MBA (8.9 Bkl) dwingender toetsingskader-> vollere toets?
- Algemene regels in H3 Bal
- Evenredige zorgplichten Omgevingswet (o.a. 2.11 BAL)
- Voorzorgsbeginsel 5.32 Ow/bewijslast?
- Milieugevolgen in het Omgevingsplan
- Focus op de menselijke gezondheid En het milieu en de natuur dan?

13

13

Na 1-1-2024

Wat gaat het worden?

- Eenvoudig beter?
- Het is niet alles goud wat blinkt

Maar ook

- Evenredigheid
- Ontschotten

14

14